

בענין:

דיאלוג טק בע"מ

חברה פרטית מס' 513723163
מרחוב סוטין 28, תל אביב 6468420

על ידי באי כוחה גיל רון, קינן ושות', עורכי דין
וכן על ידי באי כוחה אביעד, סרן ושות', עורכי דין

שכתובתם לצורך ההליך תהא אצל גיל רון, קינן ושות'
מבית לסין, רחוב ויצמן 32, תל-אביב 6209105
מס' טל': 03-6967676; מס' פקס': 03-6967673

המבקשת

- נ ג ד -

בנק לאומי לישראל בע"מ

חברה ציבורית מספר 520028078
מרחוב יהודה הלוי 34, תל אביב 6513616

המשיב

בקשה לאישור תובענה כייצוגית
בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006

בית המשפט הנכבד מתבקש כדלקמן :

א. לאשר למבקשת להגיש תובענה ייצוגית נגד המשיב, בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 (להלן : חוק תובענות ייצוגיות) ;

נוסח התובענה הייצוגית מצורף לבקשה זו כנספח 1 ;

ב. לקבוע, בהתאם לסעיפים 10 ו-14(א)(1) לחוק תובענות ייצוגיות, כי התובענה תוגש בשם כל בעלי החשבונות אצל המשיב אשר חוייבו בדמי ניהול פיקדון ניירות ערך בגין החזקת ניירות ערך שנמחקו מן המסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב או בבורסה מחוץ לישראל, כל זאת החל משבע שנים לפני הגשת בקשה זו ועד הגשת התביעה הייצוגית לאחר אישורה ; לחילופין בית המשפט הנכבד מתבקש לקבוע הגדרה אחרת לקבוצה ;

ג. לקבוע, בהתאם לסעיף 14(א)(2) לחוק תובענות ייצוגיות, כי המבקשת תהיה התובעת הייצוגית, וכי באי-כוחה החתומים על בקשה זו יהיו באי-הכח המייצגים ;

ד. לקבוע, בהתאם לסעיף 14(א)(3) לחוק תובענות ייצוגיות, כי המעשים המתוארים בבקשה זו מקימים עילות תביעה בגין הפרת חוזה לפי חוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973 (להלן : חוק החוזים) וחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), תשל"א-1970 (להלן : חוק החוזים תרופות) ; הפרת סעיף 9 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), תשמ"א-1981 (להלן : חוק הבנקאות) ; הפרת חובה חקוקה לפי סעיף 63 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] (להלן : פקודת הנזיקין) ; רשלנות לפי סעיף 35 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] (להלן : פקודת הנזיקין) ; עילה לפי חוק עשיית עושר ולא במשפט, תשל"ט-1979 (להלן : חוק עשיית עושר ולא במשפט) ; הפרת חובת תום הלב והפרת חובת האמון המוגברת החלה על תאגיד בנקאי ; וכל עילה אחרת שעולה מן העובדות שבבקשה זו ;

ה. לקבוע, בהתאם לסעיף 14(א)(4) לחוק תובענות ייצוגיות, כי אלה יהיו הסעדים בתובענה הייצוגית :

(1) השבה של הסכום שנגבה עבור ניהול פיקדון ניירות ערך בגין ניירות ערך שנמחקו מן המסחר בבורסה, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית ממועד החיוב ועד התשלום בפועל, וביחס לחשבונות שנמצאו ביתרת חובה - בתוספת הריבית הבנקאית החלה על יתרת החובה ;

(2) צו, המורה למשיב לחדול מחיוב חשבונות לקוחותיו בדמי ניהול פיקדון ניירות ערך בגין ניירות ערך שנמחקו מן המסחר בבורסה ;

(3) מינוי בעל תפקיד אשר יפקח על ביצוע פסק הדין ;

(4) כל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, או לטובת הציבור, בהתאם לסעיף 20(ג) לחוק תובענות ייצוגיות ;

ו. להורות, בהתאם לסעיף 25 לחוק תובענות ייצוגיות, כי ההחלטה בבקשה זו תפורסם באופן שייקבע על-ידי בית-המשפט הנכבד, לרבות משלוח הודעה אישית לחברי הקבוצה, וכי המשיב יישא בעלות הפרסום ומשלוח ההודעות ;

ז. לאשר, בהתאם לסעיף 13 לחוק תובענות ייצוגיות, את התובענה כתובענה ייצוגית, בנוסח המוצע או בכל שינוי עליו בית-המשפט יחליט, הכל כפי שייראה בעיני בית-המשפט הנכבד ראוי לשם הבטחת ניהול הוגן ויעיל של התובענה הייצוגית ;

ח. לחייב את המשיב בהוצאות ובשכר טרחת עורכי הדין.

חלק ראשון - מבוא

1. המשיב נותן ללקוחותיו שירותים בנקאיים, וגובה מהם עמלות עבור השירותים. העמלות קבועות בתעריפונים שהמשיב מפרסם – תעריפון ללקוחות פרטיים ועסקים קטנים ותעריפון עסקי לעסקים גדולים. התעריפונים מהווים הסכם מחייב בין המשיב ובין לקוחותיו, והמשיב מחוייב לפעול בהתאם לתעריפונים.
2. בהתייחס לתעריפון ללקוחות פרטיים ועסקים קטנים, חלה על המשיב חובה מכח סעיפים 9ט לחוק הבנקאות, לפרסם תעריפון ערוך בהתאם לכללי הבנקאות (שירות לקוח) (עמלות), תשס"ח-2008 (להלן: כללי הבנקאות). בכללי הבנקאות נקבעה רשימת השירותים בגינם הבנקים רשאים לגבות עמלות. רשימה זו מכונה התעריפון המלא. התעריפון המלא כולל הוראות שונות בקשר לגביית העמלות. סעיף 9י לחוק הבנקאות מחייב את המשיב לגבות מלקוחות פרטיים ומעסקים קטנים עמלות אך ורק בהתאם לתעריפון המלא. מתכונת התעריפון העסקי לעסקים גדולים אינה קבועה בתקנות והמשיב רשאי לערוך אותה כרצונו.
3. בשני התעריפונים - התעריפון ללקוחות פרטיים ועסקים קטנים והתעריפון העסקי - נקבעה עמלת דמי ניהול פקדון ניירות ערך. בשני התעריפונים נקבע כי ניתן לגבות דמי ניהול פקדון ניירות ערך עבור ניירות ערך הנסחרים בישראל, רק אם הם רשומים למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב או בבורסה מחוץ לישראל.
4. המשיב פועל בניגוד להוראות התעריפונים. הוא מחייב את הלקוחות בדמי ניהול גם עבור ניירות ערך שנסחרו בעבר בבורסה, וכבר נמחקו מן הרישום למסחר בבורסה. עמלה זו נגבית בניגוד לתעריפונים. המשיב אינו רשאי לגבותה מהלקוחות.

חלק שני - המשיב גובה דמי ניהול פקדון ניירות ערך בניגוד להוראות התעריפונים

5. המשיב הוא תאגיד בנקאי מוביל ומוכר, מן הגדולים בישראל. המשיב מחייב את לקוחותיו בעמלות בגין שירותים שונים. העמלות נגבות בהתאם לתעריפונים שהמשיב מפרסם – תעריפון ללקוחות פרטיים ועסקים קטנים, ותעריפון עסקי, לעסקים גדולים. המשיב מחוייב לגבות עמלות אך ורק בהתאם להוראות התעריפונים.
6. סעיף 9ט(א) לחוק הבנקאות קובע כי "הנגיד, לאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת, יקבע, בכללים, רשימה של שירותים שבעדם רשאי תאגיד בנקאי לגבות עמלות מלקוחותיו, ואופן חישובן של העמלות שניתן לגבות בעד שירותים אלה (בפרק זה – התעריפון המלא)".
7. סעיף 9ט(ג) לחוק הבנקאות מורה כי "תאגיד בנקאי יידע את לקוחותיו בדבר התעריפון המלא, סכומי עמלות שהוא גובה בעד השירותים הכלולים בו, או שיעורן".
8. סעיף 9י לחוק הבנקאות קובע כי "תאגיד בנקאי לא יגבה מלקוחותיו עמלה אלא בעד שירות הכלול בתעריפון המלא ובהתאם להוראותיו".
9. בהתאם לכך, בתוספת הראשונה לכללי הבנקאות נקבע התעריפון המלא, הכולל רשימה של השירותים בגינם ניתן לגבות עמלות, וכן הוראות שונות בנוגע לעמלות. לא ניתן לגבות עמלות בניגוד לתעריפון המלא והוראותיו.

10. בחלק 4 לתעריפון המלא – המתייחס לשירותי ניירות ערך – נקבעה עמלה בגין דמי ניהול פקדון ניירות ערך (פרט 4(א)(5) לתעריפון המלא). בתעריפון של המשיב ללקוחות פרטיים ועסקים קטנים נקבעה עמלה בשיעור של 0.15% לרבעון מהשווי של כל נייר ערך, בגין ניירות ערך "הנסחרים/אינם נסחרים בארץ", ובשיעור של 0.2% לרבעון בגין ניירות ערך "הנסחרים/אינם נסחרים בחוץ לארץ".

העמודים הרלוונטיים מתעריפון המשיב ללקוחות פרטיים ועסקים קטנים מצורפים לבקשה זו כנספח 2.

11. בהערה מספר (1) לעמלה זו בתעריפון המלא שבכללי הבנקאות נקבע כי "**לא ניתן לגבות דמי ניהול פקדון מניירות ערך שאינם נסחרים בבורסה לאחר שנמחקו מהרישום למסחר**", למעט במקרה שהלקוח הוא בעל עניין בחברה שניירות הערך שלה נמחקו מהמסחר בעקבות הצעת רכש מלאה... " (הערה 1 לפרט 4(א)(5) לתעריפון המלא. ההדגשה כאן ולהלן הוספה). המשיב מציג הערה זו בתעריפון ללקוחות פרטיים ועסקים קטנים (נספח 2 לבקשה זו).

12. מכאן עולה במפורש כי אסור לגבות מלקוחות פרטיים ומעסקים קטנים דמי ניהול פקדון, בגין ניירות ערך שנמחקו מהמסחר בבורסה.

13. בפרק הרביעי לתעריפון העסקי מוצגות העמלות הנגבות מלקוחות המשיב בגין פעילות בניירות ערך. בסעיף 4.2.1 לתעריפון העסקי נקבעה עמלת דמי ניהול פקדון ניירות ערך, הרשומים למסחר בבורסה בתל אביב. נקבע כי דמי הניהול ייגבו עבור ניירות ערך "**הנסחרים בבורסה של ת"א (כולל ני"ע לא סחירים, תעודות, קרנות נאמנות, אופציות וחוזים עתידיים הנסחרים בשוק המעו"ף)**". המשיב קבע עמלה בשיעור של 0.15% לרבעון מהשווי של כל נייר ערך, כשסכום העמלה המינימלי עומד על 5.5 ש"ח לנייר ערך ו-27 ש"ח לכלל הפקדון, בכל רבעון. בסעיף 4.2.2 לתעריפון העסקי נקבעה עמלת דמי ניהול פקדון ניירות ערך בגין "**ני"ע הנסחרים בבורסה בחו"ל (כולל ני"ע לא סחירים, זהב שהופקד בבנק)**". המשיב קבע לניירות ערך אלה עמלה בשיעור של 0.2% לרבעון מהשווי של כל נייר ערך, כשסכום העמלה המינימלי עומד על 30 ש"ח לנייר ערך ו-60 ש"ח לכלל הפקדון, בכל רבעון.

העמודים הרלוונטיים מהתעריפון העסקי של המשיב מצורפים לבקשה זו כנספח 3.

14. ברור מכאן כי ניתן לגבות את העמלה רק בגין ניירות ערך הרשומים למסחר בבורסה ("הנסחרים בבורסה"), גם אם במועד כלשהו לא ניתן לסחור בהם ("כולל ני"ע לא סחירים"), כמו למשל בעת השעייה מהמסחר. לכן, בגין ניירות ערך שנמחקו מהמסחר בבורסה, לא ניתן לגבות את העמלה.

15. הנה, ברור כי על פי הוראות שני התעריפונים, מותר לגבות עמלת דמי ניהול פקדון ניירות ערך, רק בגין ניירות ערך הרשומים למסחר בבורסה. בהתאם לכך, לאחר שנייר ערך נמחק מהמסחר, לא ניתן לגבות בגינו את העמלה.

16. המשיב גובה עמלת דמי ניהול פקדון ניירות ערך גם בגין ניירות ערך שנמחקו מן הרישום למסחר. זהו חיוב ביתר.

17. המבקשת, חברת דיאלוג טק בע"מ, היא חברה פרטית. המבקשת מנהלת חשבון אצל המשיב (חשבון מס' 604269/47 בסניף 816).

18. המבקשת מחזיקה בחשבונה נייר ערך אחד בלבד, איגרת חוב מסדרה א' של חברת אמריס בע"מ. בסוף שנת 2008 חברת אמריס נקלעה לחדלות פרעון. ביום 21 בדצמבר 2008 הבורסה לניירות ערך בתל אביב הודיעה, כי המסחר באיגרת החוב של החברה מושעה בשל מינוי כונס נכסים על החזקות חברת אמריס בחברת פטרו גרופ. ביום 18 בנובמבר 2010 הבורסה לניירות ערך בתל אביב הודיעה כי ביום 11 בדצמבר 2010 איגרת החוב תימחק מן הרישום למסחר בבורסה. כך נעשה.

העתקי הדיווחים של הבורסה מימים 21 בדצמבר 2008 ו-18 בנובמבר 2010 מצורפים לבקשה זו כנספח 4.

19. לאחר יום 11 בדצמבר 2010, מועד מחיקת איגרת החוב מהמסחר, המשיב המשיך לגבות מהמבקשת דמי ניהול ניירות ערך בגין החזקת איגרת החוב. גבייה זו נמשכה - והיא עדיין נמשכת - ברציפות מדי רבעון. כך למשל, בחודש ינואר 2017 המשיב הודיע למבקשת, כי חשבון ניירות הערך שלה יחוייב בדמי ניהול בסכום של 27 ש"ח, וזאת עבור הרבעון האחרון של שנת 2016, בגין החזקת איגרת החוב.

הודעות רבעוניות ששלח המשיב למבקשת, בנוגע לגביית עמלת דמי ניהול ניירות ערך בשנים 2015-2016 מצורפות לבקשה זו כנספח 5.

20. ביום 13 ו-14 בפברואר 2017 מר גד רכליס, מנהל המבקשת, קיים שתי שיחות עם נציג של המשיב ממחלקת ניירות ערך, על מנת לוודא, בין היתר, כי המשיב נוהג כך בכל המקרים של ניירות ערך מחוקים. מתשובת נציג המשיב ברור כי המשיב נוהג באותו אופן כלפי כל הלקוחות בכל המקרים של ניירות ערך מחוקים. כך לדוגמה בשיחה שהתקיימה ביום 14 בפברואר 2017 מר רכליס שאל "למה אני משלם על זה? כל השנים האלה?" ונציג המשיב ענה כי "ככה זה עובד ... יש עמלה מינימלית להחזקה של נייר, שבחשבון עסקי זה 27 שקלים, בחשבון פרטי זה 5.5 ... אין משהו שאפשר לעשות". מר רכליס שאל עוד "אנחנו אומר שכולם משלמים את זה ויש הרבה אנשים עם ניירות כאלה שנמחקו מהמסחר?", והנציג השיב "כן כן, עם ניירות לא סחירים בטח שיש" (תמליל מיום 14 בפברואר 2017, עמוד שני החל משורה מספר 24).

תמלילי השיחות מימים 13 ו-14 בפברואר 2017 מצורפים לבקשה זו כנספח 6.

21. לסיכום חלק זה, המשיב גובה עמלת דמי ניהול פקדון ניירות ערך שלא כדין, בגין ניירות ערך שנמחקו מהרישום למסחר בבורסה.

חלק שלישי - עילות התביעה

22. מעשי המשיב מקימים למבקשת ולחברי הקבוצה עילות תביעה.

23. מעשי המשיב מהווים הפרת חוזה, ומקימים עילת תביעה בשל כך. לפי הנחה בסיסית שביסוד ההסכם, המשיב יפעל בהתאם לתעריפונים שהוא מפרסם. בהתאם, התעריפונים הופכים לחלק מההסכם בין המשיב ללקוחותיו - ראו ת"צ (מחוזי תל אביב) 3179-09-10 אגרט נ' בנק הפועלים בע"מ (פורסם בנבו, 1.8.2013). הדבר ברור. על כן, חיוב שלא בהתאם להוראות התעריפונים מקים לחברי הקבוצה עילת תביעה לפי חוק החוזים וחוק החוזים תרופות.

24. חיוב בעמלה שלא בהתאם לתעריפון המלא שבכללי הבנקאות מקים לחברי הקבוצה שהם לקוחות פרטיים או עסקים קטנים גם עילת תביעה מכח הפרת סעיף 9 לחוק הבנקאות, האוסר על המשיב לגבות עמלה שלא בהתאם לתעריפון המלא. המשיב מפר חובה זו.

25. סעיף 15 לחוק הבנקאות מורה כי "דין נזק שנגרם לאדם על ידי עבירה על הוראות חוק זה, או על כל תקנה שניתנה לפיו, כדין נזק שמותר לתבוע עליו פיצויים על פי פקודת הנזיקין [נוסח חדש]...". על כן, חברי הקבוצה אוחזים בעילת תביעה נזיקית.

26. הפרת סעיף 9 לחוק הבנקאות מקימה לחברי הקבוצה עילת תביעה גם בגין הפרת חובה חקוקה. סעיף 63(א) לפקודת הנזיקין מורה כי "מפר חובה חקוקה הוא מי שאינו מקיים חובה המוטלת עליו על פי כל חיקוק - למעט פקודה זו - והחיקוק, לפי פירושו הנכון, נועד לטובתו או להגנתו של אדם אחר, וההפרה גרמה לאותו אדם נזק מסוגו או מטבעו של הנזק שאליו נתכוון החיקוק; אולם אין האדם האחר זכאי בשל ההפרה לתרופה המפורשת בפקודה זו, אם החיקוק, לפי פירושו הנכון, התכוון להוציא תרופה זו". המשיב מפר את החובה הקבועה בחוק, לגבות עמלות רק בהתאם לתעריפון המלא והוראותיו. הוא מחייב לקוחות בעמלה, גם כאשר מדובר בניירות ערך שנמחקו מהרישום למסחר בבורסה. סעיף 9 לחוק הבנקאות נועד להגן על לקוחות המשיב מפני גביה ביתר. חיוב ביתר הוא הנזק שאליו התכוון החיקוק. על כן, קמה לחברי הקבוצה עילת תביעה מכח הפרת חובה חקוקה.

27. מעשי המשיב מקימים לחברי הקבוצה עילת תביעה גם מכח עוולת הרשלנות. סעיף 35 לפקודת הנזיקין מורה כי "עשה אדם מעשה שאדם סביר ונבון לא היה עושה באותן נסיבות, או לא עשה מעשה שאדם סביר ונבון היה עושה באותן נסיבות, או שבמשלח יד פלוני לא השתמש במיומנות, או לא נקט מידת זהירות, שאדם סביר ונבון וכשיר לפעול באותו משלח יד היה משתמש או נוקט באותן נסיבות - הרי זו התרשלנות; ואם התרשל כאמור ביחס לאדם אחר, שלגביו יש לו באותן נסיבות חובה שלא לנהוג כפי שנהג, הרי זו רשלנות, והגורם ברשלנותו נזק לזולתו עושה עוולה". בנק סביר לא גובה עמלה בניגוד להוראות התעריפונים שהוא מציג ללקוחותיו. על כן, החיוב בדמי ניהול פקדון ניירות ערך בגין נייר ערך שנמחק מהמסחר בבורסה מקים לחברי הקבוצה עילת תביעה מכח עוולת הרשלנות.

28. המשיב גם עושה עושר ולא במשפט על חשבון הלקוחות חברי הקבוצה. המשיב מחייב את הלקוחות בלי שיש לו זכות לעשות זאת. בדרך זו המשיב מקבל שלא על פי זכות שבדין נכס וטובת הנאה, שבאו לו מאדם אחר, ועל כן הוא חייב להשיב לאותו אדם אחר את הזכיה, כאמור בסעיף 1 לחוק עשיית עושר ולא במשפט.

29. מעשי המשיב מקימים לחברי הקבוצה עילות תביעה נוספות, בגין הפרת חובת תום הלב והפרת חובת האמון המוגברת המוטלת על תאגיד בנקאי.

30. הנה, מעשי המשיב מקימים לחברי הקבוצה שלל עילות תביעה, כולן מוצקות ומבוססות היטב.

חלק רביעי – הסעדים

31. עילות התביעה מזכות את חברי הקבוצה בסעדים הבאים :

31.1 השבה של הסכום שנגבה עבור ניהול פקדון ניירות ערך בגין ניירות ערך שנמחקו מן המסחר בבורסה, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית ממועד החיוב ועד התשלום בפועל, וביחס לחשבונות שנמצאו ביתרת חובה - בתוספת הריבית הבנקאית החלה על יתרת החובה ;

31.2 צו, המורה למשיב לחדול מחיוב חשבונות לקוחותיו בדמי ניהול פיקדון ניירות ערך בגין ניירות ערך שנמחקו מן המסחר בבורסה ;

31.3 מינוי בעל תפקיד אשר יפקח על ביצוע פסק הדין ; וכן

31.4 כל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, או לטובת הציבור, בהתאם לסעיף 20(ג) לחוק תובענות ייצוגיות.

32. בהתאם לתקנות 2(א)(11) ו-2(א)(12) לתקנות תובענות ייצוגיות, תש"ע-2010, יש לציין בבקשת אישור את הגמול ושכר הטרחה המבוקשים. המבקשת עותרת לקבוע גמול בשיעור של 15% משווי ההטבה לציבור, לרבות בגין תיקון התנהלות המשיב בעתיד (בתוספת מס ערך מוסף, אם חל), ושכר טרחה לפי השיעורים שנקבעו בהחלטת בית המשפט העליון בע"א 2046/10 שמש נ' רייכרט (פורסם בנבו, 23.5.2012). באותו ענין נקבע כי "על כל סכום שנגבה בפועל עד ל-5 מיליון ש"ח, ייפסק לטובת בא-הכוח המייצג שכר טרחה בשיעור של 25% ; על כל סכום שנגבה בפועל בין 5 מיליון ש"ח עד ל-10 מיליון ש"ח ייפסק שכר טרחה בשיעור של 20% ; ועל כל סכום שנגבה בפועל מעל 10 מיליון ש"ח, ייפסק שכר טרחה בשיעור של 15%" (פסקה 16). הגמול ושכר הטרחה המבוקשים אינם כוללים חיוב שיוטל בדיון בבקשת האישור.

33. הנזק האישי של המבקשת עומד על סכום נומינלי של כ-648 ש"ח, לפי חישוב של 27 ש"ח לרבעון, מיום מחיקת אגרת החוב מהרישום למסחר בבורסה. סעיף 4(ב) לחוק תובענות ייצוגיות קובע כי "לענין סעיף זה, כאשר אחד מיסודות העילה הוא נזק – (1) בבקשה לאישור שהוגשה בידי אדם כאמור בסעיף קטן (א)(1) – די בכך שהמבקש יראה כי לכאורה נגרם לו נזק". הראינו כי הבקשה עומדת בדרישה זו.

34. המבקשת אינה יכולה להעריך את הנזק שנגרם לקבוצה. כידוע, המשיב הוא תאגיד בנקאי מוכר, מהגדולים בישראל, המשרת מאות אלפי לקוחות. על כן, בוודאי מדובר בסכום של מיליוני ש"ח שנגבו מחברי הקבוצה שלא כדין.

חלק חמישי - מתקיימים כל התנאים לאישור התובענה כייצוגית

35. תובענה זו ממלאת אחר כל התנאים הדרושים לצורך אישורה כתובענה ייצוגית, לפי חוק תובענות ייצוגיות.

36. סעיף 3(א) לחוק תובענות ייצוגיות קובע כי "לא תוגש תובענה ייצוגית אלא בתביעה כמפורט בתוספת השניה או בענין שנקבע בהוראת חוק מפורשת כי ניתן להגיש בו תובענה ייצוגית...". בסעיף 3 לתוספת השניה נקבעה הקטגוריה הבאה - "תביעה נגד תאגיד בנקאי, בקשר לענין שבינו לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו". על כן ניתן להגיש בגין מקרה זה תובענה ייצוגית.

37. סעיף 4(א) לחוק תובענות ייצוגיות קובע כי "אלה רשאים להגיש לבית המשפט בקשה לאישור תובענה ייצוגית כמפורט להלן: (1) אדם שיש לו עילה בתביעה או בענין כאמור בסעיף 3(א), המעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל החברים הנמנים עם קבוצת בני אדם – בשם אותה קבוצה". כפי שהראינו, המבקשת היא לקוחה של המשיב, והיא אווזת בעילת תביעה כלפיו. על כן היא רשאית להגיש תובענה ייצוגית נגדו.

38. סעיף 8(א) לחוק תובענות ייצוגיות קובע כי "בית המשפט רשאי לאשר תובענה ייצוגית, אם מצא שהתקיימו כל אלה: (1) התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה לטובת הקבוצה; (2) תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין; (3) קיים יסוד להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת; ... (4) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בתום לב". הבקשה ממלאת אחר תנאים אלו.

39. היסודות של עילות התביעה משותפים למבקשת ולכלל חברי הקבוצה. המשיב פועל באותו אופן כלפי כל חברי הקבוצה. המשיב מחייב אותם בעמלת דמי ניהול פקדון ניירות ערך, בגין ניירות ערך שנמחקו מהמסחר בבורסה. החיוב מבוצע באמצעות מערכת המחשוב של המשיב, הפועלת באופן אחיד וזהה כלפי כל חברי הקבוצה. על כן, לחברי הקבוצה עילות תביעה משותפות.

40. בענינו ברור כי התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה ומשפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה. לשם ברור עילת התביעה בית המשפט הנכבד יידרש לדון ולהכריע בשאלות הבאות – האם המשיב רשאי לחייב בעמלה בגין ניהול פקדון ניירות ערך עבור ניירות ערך שנמחקו מהמסחר בבורסה, האם החיוב בעמלה זו מקים לחברי הקבוצה עילת תביעה, ועוד. המערכת העובדתית והמשפטית, עליה מבוססת הבקשה, משותפת למבקשת ולכלל חברי הקבוצה. על כן, ברור כי שאלות מהותיות של עובדה ומשפט משותפות לכלל חברי הקבוצה.

41. מעבר לכך ולמען הזהירות נוסף, כי לא נדרשת זהות מוחלטת של כל השאלות הטעונות הכרעה, העובדתיות והמשפטיות, ביחס לכל חברי הקבוצה – ראו רע"א 2128/09 הפניקס חברה לביטוח בע"מ נ' עמוסי, פסקה 10 לחוות הדעת של כבוד השופט ריבלין (פורסם בנבו, 5.7.2012).

42. נוכח הנימוקים שהצגנו גם ברור כי קיימת אפשרות סבירה ואף למעלה מכך, שהשאלות המשותפות יוכרעו לטובת הקבוצה.

43. תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת. הנזק שנגרם לכל אחד מחברי הקבוצה קטן ואינו מתאים לניהול הליך משפטי, בוודאי לא נגד גוף רב עצמה כמו המשיב. לכן, הדרך הנכונה לערוך את הבירור היא ניהול תובענה ייצוגית.

44. ענינם של חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת ובתום לב. המבקשת פועלת על מנת לתקן את הליקויים בהתנהלות המשיב, ולהשיג סעד הולם עבור חברי הקבוצה. האינטרסים של המבקשת זהים לאלה של כלל חברי הקבוצה.

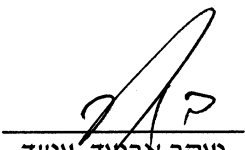
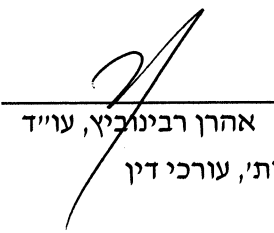
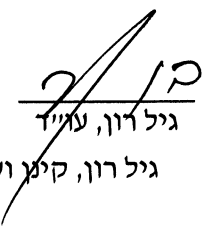
45. לסיכום, כל הדרוש לשם אישור התובענה כייצוגית מתקיים בבירור.

חלק שישי - סוף דבר

46. בקשה זו נתמכת בתצהיר של מר רכליס, המכהן כדירקטור של המבקשת וכמנהלה, המאמת את העובדות המופיעות בה.

47. בית המשפט הנכבד מתבקש לאשר את התביעה כתובענה ייצוגית, בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, ולהורות כמבוקש בפתח לבקשה.

48. מן הדין ומן הצדק לקבל את הבקשה.

 יעקב אביעד, עו"ד אביעד, סרן ושות', עורכי דין	 יהונתן שמואל, עו"ד	 אהרן רבינוביץ, עו"ד גיל רון, קינן ושות', עורכי דין	 גיל רון, עו"ד
--	---	---	--

באי כח המבקשת

תל-אביב, 16 במרץ 2017.